

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/24/2018
Identifikačné číslo spisu: 4415208234
Dátum vydania rozhodnutia: 12.09.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:4415208234.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Slovenská republika, konajúca prostredníctvom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, so sídlom Mlynské Nivy 44/a, Bratislava, IČO: 00 686 832, zastúpeného Bobák, Bollova a spol. s r. o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, proti žalovanému MAGMA ZAFÍR, s.r.o., so sídlom Obecný úrad v Bardoňove 124, Bardoňovo, IČO: 36 325 856, zastúpenému advokátom Mgr. Zdenkom Nováčkom, so sídlom Brančská 7, Bratislava, o zaplatenie 3.350.033,85 € s príslušenstvom, o dovolaní žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre č. k. 15Cob/109/2017-757 z 26. septembra 2017, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalovaného o d m i e t a .

II. Žalobca m á proti žalovanému n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uznesením č. k. 14Cb/130/2015-727 z 1. marca 2017 s poukazom na ustanovenie § 164 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 1T/189/2012, zrušil uznesenie, ktorým bolo dňa 2. februára 2017 vyhlásené dokazovanie za skončené a súčasne zrušil termín vyhlásenia rozsudku určený na deň 7. marec 2017 o 12.30 hodine.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie vyslovil názor, že na Okresnom súde Nové Zámky prebieha pod sp. zn. 1T/189/2012 konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie v predmetnom konaní. Súd prvej inštancie uviedol, že v uvedenej trestnej veci bola podaná dňa 31. októbra 2012 obžaloba (okrem iných osôb) aj proti W.. E. L. a W.. C.W. - konateľom žalovaného, ktorí boli obvinení z obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu, ktorého sa mali dopustiť tak, že spoločným konaním vylákali príspevok a iné plnenie zo štátneho rozpočtu, ktorých poskytnutie alebo použitie je podľa všeobecne záväzného právneho predpisu viazané na osobitné podmienky a uvedeným konaním spôsobili škodu veľkého rozsahu. S poukazom na to, že ide o nenávratný finančný príspevok, ktorého vrátenia sa žalobca proti žalovanému domáha v tomto konaní, súd prvej inštancie konštatoval, že je nutné predmetné konanie prerušiť.

3. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Nitre (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 15Cob/109/2017-757 z 26. septembra 2017 potvrdil v celom rozsahu uznesenie súdu prvej inštancie. V odôvodnení uznesenia uviedol, že súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a vec správne posúdil, pričom v zmysle § 387 odsek 2 CSP sa stotožnil s odôvodnením napadnutého uznesenia, konštatujúc správnosť dôvodov v ňom uvedených. Zhodne so súdom prvej inštancie pripustil, že otázka, ktorá sa rieši v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 1T/189/2012, môže mať význam pre rozhodnutie súdu v prejednávanej právnej veci.

4. Proti potvrdzujúcemu uzneseniu o prerušení konania podal žalovaný dovolanie, z obsahu ktorého vyplýva, že jeho prípustnosť vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku tvrdiac, že postupom súdov došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Výtýkal súdu prvej inštancie, že v rozpore s § 162 odsek 2 CSP, ako aj článkom 46 odsek 1 a článkom 48 odsek 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústava SR“) nijakým spôsobom žalovanému neoznámil zámer konanie prerušiť, čím mu znemožnil rozhodnutie súdu argumentačne ovplyvniť vo svoj prospech. Uvedené pochybenie v rámci dvojinštančnosti konania nenapravil ani odvolací súd tým, že by odvolaním napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Ďalej vyslovil názor, že prerušiť konanie podľa § 164 CSP možno iba za predpokladu, že medzi konaniami existuje reálna skutková alebo právna prepojenosť (závislosť), o prípad ktorý sa nejedná v prejednávanej právnej veci, keďže predmetom trestného konania je úplne iný, a s touto vecou nijak nesúvisiaci skutkový a právny stav. Uznesenia obidvoch súdov označil aj za nepreskúmateľné, nakoľko ani jedno z nich nekonkretizuje otázku riešenú v trestnom konaní, ktorá by mohla mať vplyv na prejednanú vec. Zdôraznil, že je povinnosťou súdu, aby ozrejmil svoje myšlienkové pochody, skutkové zistenia a vyvedené právne závery takým spôsobom, aby výsledok rozhodovacej činnosti bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby sťažovateľ nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Výtýkal odvolaciemu súdu, že vágne potvrdil uznesenie o prerušení konania bez toho, aby sa vyporiadal čo i len s jednou odvolacou námietkou žalovaného. Ďalej tiež namietal, že ani jeden zo súdov sa nevyporiadal s ním uplatnenou námietkou premlčania. Súdny nepostupovali v súlade s § 374 CSP, ako aj článkom 46 odsek 1 a článkom 48 odsek 3 Ústavy SR, pretože mu nedoručili druhé žalobcove odvolacie podanie z 29. júna 2017. Povinnosť doručenia žalobcovho odvolacieho vyjadrenia podľa § 374 odsek 3 CSP pretrváva, bez ohľadu na jeho materiálnu (obsahovú) stránku, a to s poukazom aj na súdnu prax ESLP (BENET PRAHA spol. s r. o. proti Českej republike). So zreteľom na uvedené navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

5. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť, nakoľko dovolanie žalovaného nespĺňa podmienky prípustnosti, keďže uznesenie, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie o prerušení konania, nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Za neodôvodnenú označil aj námietku žalovaného, že si nespĺnil notifikačnú povinnosť informovať účastníkov o zámere konanie prerušiť. Vyslovil názor, že táto povinnosť súdu sa neviaže na § 164 CSP. V súvislosti s namietanou neopodstatnenosťou prerušenia konania uviedol, že argumentácia žalovaného o nevyhnutnosti skutkového a právneho súvisu medzi jednotlivými konaniami je výkladom zákona, ktorý protirečí tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné. V súvislosti s namietanou nepreskúmateľnosťou uznesení poukázal na § 387 odsek 3 CSP, podľa ktorého je odvolací súd povinný sa vysporiadať iba s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Za nedôvodnú označil aj námietku premlčania. Uviedol, že uznesenie o prerušení konania je procesným rozhodnutím, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, preto posudzovanie akýchkoľvek námietok premlčania je relevantné až vo vzťahu k meritórnemu rozhodnutiu. Ďalej uviedol, že nevie posúdiť, či žalovanému bolo doručené vyjadrenie k odvolaniu, avšak ak by aj súd nepostupoval správne, tak týmto postupom nedošlo k zásahu takej intenzity, ktorý by bolo možné považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Právna istota a stabilita, nastolené právoplatným rozhodnutím, sú v právnom štáte narušiteľné len mimoriadne a len výnimočne (Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol. Civilný sporový poriadok Komentár Praha C.H.Beck, 2016 str. 1373 a str. 1381).

6. V stanovisku k dovolaciemu vyjadreniu zo dňa 8. marca 2018 žalovaný zotrval na námietkach uvedených v dovolaní, pričom zdôraznil, že dovolaním sleduje výhradne len nápravu porušenia jeho základných práv a slobôd podľa článku 46 odsek 1 a článku 48 odsek 2 Ústavy SR a článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“). Vyslovil názor, že jeho dovolanie by malo byť rovnako prípustné, ako sa to napríklad uvádza v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Obdo 3/2011 v spojení s uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 243/2012.

7. K ďalšiemu podaniu zo dňa 6. júna 2018 pripojil uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 160/2018-17 z 22. marca 2018, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „Ústavný súd SR“) odmietol sťažnosť sťažovateľa (v tomto konaní žalovaný) pre nedostatok právomoci Ústavného súdu SR.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací v zmysle § 35 CSP (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu zastúpená v súlade s ustanovením § 429 odsek 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 veta pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 c/ CSP).

9. Dovolanie žalovaný odôvodnil dovolacím dôvodom uvedeným v § 420 písm. f/ CSP.

10. Pred vecným prejednaním dovolania dovolací súd najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

11. Podľa § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

12. Podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

13. Dovolací súd z obsahu spisu zistil, že odvolací súd napadnutým uznesením potvrdil uznesenie, ktorým súd prvej inštancie prerušil konanie do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 1T/189/2012 v zmysle § 164 CSP.

14. Vecou samou sa vo všeobecnosti rozumie nárok uplatňovaný iniciátorom sporu (žalobcom), ktorý predstavuje predmet daného sporu. Rozhodnutím vo veci samej je také rozhodnutie, v ktorom sa súd meritórne zaoberá nárokom, ktorý strana sporu uplatnila, pričom žalobou uplatnený nárok posudzuje podľa hmotného práva. So zreteľom na uvedené dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu o potvrdení procesného uznesenia súdu prvej inštancie o prerušení konania nemá povahu rozhodnutia vo veci samej, nakoľko sa ním meritórne nerozhodlo o právach a povinnostiach sporových strán.

15. Pod pojmom „rozhodnutie, ktorým sa konanie končí“ má zákon na mysli také rozhodnutie, ktorým sa konanie skončilo bez toho, aby sa vec meritórne rozhodla (napr. uznesenie o zastavení odvolacieho konania v dôsledku späťvzatia odvolania, nezaplatenia súdneho poplatku, uznesenie o odmietnutí oneskorene podaného odvolania a podobne). Za rozhodnutie, ktorým sa konanie končí však rozhodne nemožno považovať uznesenie odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil procesné uznesenie súdu prvej inštancie o prerušení konania (o prípad, ktorý ide v predmetnej veci), keďže súd prvej inštancie bude ďalej v konaní vo veci samej pokračovať po právoplatnom skončení konania sp. zn. 1T/189/2012, vedeného na Okresnom súde Nové Zámky.

16. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie, ktorým odvolací súd v danom prípade potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o prerušení konania nie je rozhodnutím vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie (vo veci vymedzenej žalobou) končí. Keďže z uvedeného dôvodu proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu nie je prípustné dovolanie v zmysle

ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd dovolanie odmietol ako procesne neprípustné v zmysle ustanovenia § 447 písm. c/ CSP. bez skúmania, či v konaní došlo k dovolateľom namietanej nesprávnosti. Pretože dovolanie bolo odmietnuté, dovolací súd sa už nezaoberal posudzovaním ďalších, dovolateľom uvádzaných dovolacích dôvodov. Dovolací súd sa nestotožnil s názorom dovolateľa, že vzhľadom na okolnosti prípadu by malo byť jeho dovolanie prípustné napriek zneniu ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, nakoľko - podľa názoru dovolateľa - jeho nepripustenie by znamenalo porušenie jeho práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru). Dovolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že dovolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej a ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, pričom súd po odpadnutí dôvodu, pre ktorý bolo konanie prerušené, bude v ňom ďalej pokračovať a vec prejedná a rozhodne. Dovolací súd zdôrazňuje, že dovolanie je potrebné považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie podľa CSP nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam.

17. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania Najvyšší súd Slovenskej republiky neodôvodňuje (§ 451 ods. 3, veta druhá CSP; § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov konania žalobcu rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.